

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕМИ «КЛАС ПТАХИ»

Берг Н.В., Маловічко Л.Ю.

Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Застосування проектної технології в навчально-виховному процесі спрямоване на набуття учнями досвіду самостійного засвоєння нових знань і творче їх використання, на формування у вихованців нових пізнавальних цінностей та життєвих орієнтацій. Метод проектів сприяє розширенню їхнього інтересу до пізнавальної та творчої діяльності, формуванню вмій і навичок дослідництва в сприйнятті та осмисленні світу.

Мета проектної технології – стимулювати інтерес учнів до розв'язання нових проблем, які передбачають практичне застосування набутих знань як інструментів проектної діяльності. Проектна технологія дає змогу залучати учнівську молодь до розв'язання різних суспільних проблем, формувати нові стосунки, нову систему спілкування, що, в свою чергу, зумовлює нові обов'язки й значно вищі вимоги до пізнавальної діяльності.

Модульно-розвивальна система навчання в школі передбачає розробку вчителем наукового проекту з будь-якої теми курсу. Такий науковий проект складається із кількох етапів організації навчальної діяльності учнів. Кожен етап має своє психолого-педагогічне завдання, яке враховує психологію закономірності засвоєння знань та реалізується через структуру навчальних ситуацій [1].

Якщо узагальнити історичний досвід розробки методу проектів, то можна виділити такі основні його етапи:

Розробка проекту-плану діяльності для досягнення визначеної мети. На цьому етапі відбувається вибір методів і засобів для роботи над проектом. Наприклад, експеримент, інтерв'ю, соціологічне опитування, вивчення літератури, пошук інформації.

Виконання проекту. Конкретна практична робота або низка практичних кроків до поставленої мети. Час виконання і термін проміжного контролю визначаються вчителем.

В методичній літературі існує декілька підходів до класифікації проектної діяльності школярів. Так В. Кільпатрик виділяє 4 види проектів: продуктивний; споживчий; проект розв'язування проблеми; проект-вправа.

Сьогодні в практичній діяльності вчителі найчастіше користуються такими варіантами класифікації проектів:

- за складом учасників (колективні, групові, індивідуальні);
- за метою спрямування (продуктивні, пізнавальні, самовиховуючі, розважально-ігрові, творчі);
- за тематикою;
- за терміном реалізації тощо [2].

Проектна діяльність відкриває широкі можливості для вибору ролі в системі взаємин (організатор, учасник, виконавець), передбачає активність кожного, оскільки кінцевий результат залежить від спільних зусиль, сприяє формуванню ціннісних орієнтацій.

Предмети природничого циклу мають широкі можливості організації проектної діяльності школярів. В даній статті ми пропонуємо тематику та деякі підходи до реалізації методу проектів при вивченні теми „Клас Птахи„. На вивчення теми відводиться 6 годин та пропонуються до розгляду такі питання:

- Загальна характеристика класу Птахи. Особливості зовнішньої будови та покривів.
- Внутрішня будова птахів та процеси життєдіяльності. Скелет птаха.
- Розмноження і розвиток птахів.
- Різноманітність птахів, систематичні групи.

- Сезонні явища в житті птахів. Перельоти птахів. Їх поведінка.
- Роль птахів в екосистемах та житті людини. Охорона птахів. Птахівництво.

В очевидь зміст теми досить об'ємний і ґрунтовний, а час, відведений на її вивчення лише 6 годин. Для кращого розуміння і засвоєння знань учнів, а також реалізації їх творчих здібностей доцільним буде використати метод проєктів.

Нами розроблена тематика можливих учнівських проєктів до теми «Клас Птахи» із зазначенням виду проєкту:

- розроблення сценарію позакласного заходу «Пташиний грип – міфи і реальність» (колективний варіант проєкту);

Міні-модулем до даної теми може бути проєкт «Книга скарг та пропозицій від птахів» (індивідуальний варіант);

- проведення акції «Корми зимуючим птахам» (практичний вид проєкту);
- розроблення сценарію та проведення свята «Зустріч птахів» (розважально-ігровий вид проєкту);
- організація досліджень «Сезонні явища в житті птахів» (індивідуальний вид проєкту)
- прийняття практичних рішень «Спостереження за поведінкою птахів» (за терміном реалізації – довготривалий).
- фотовиставка «Пташиний світ» (колективно-творчий вид проєкту).

Робота учнів над запропонованими нами проєктами дає змогу набувати таких умінь: планувати свою роботу, використовувати багато джерел інформації, самостійно відбирати, узагальнювати та систематизувати матеріал, а також створювати «кінцевий продукт» та презентувати створене аудиторії.

Таким чином, досвід уведення проєктної діяльності учнів у навчальний процес дозволяє зробити висновок, що робота над проєктом створює умови для розвитку ключових компетенцій учнів: вона орієнтована на формування свідомого ставлення учнів до природи та її багатства, створює ситуацію співробітництва, стимулює вміння слухати і висловлювати свою точку зору, вчить працювати з додатковою літературою, самостійно планувати свою діяльність і досягати результатів [3].

Працюючи над даною статтею, ми вдосконалили набуті теоретичні знання та вміння з методики викладання біології, реалізували творчий підхід до планування та проведення уроків з теми «Клас Птахи».

Література

1. Задорожний К. М. «Метод проєктів як засіб формування ключових компетенцій на заняттях» з предметів природничого циклу//Біологія, №11 (1670), квітень, 2007р., с.7
2. Т.Буджан «Метод проєктів як педагогічна технологія» // Біологія і хімія в школі,с.14
3. Дослідна та проєктна діяльність на час вивчення біології, укладач К.М.Задорожний, Харків, «Основа», 2008р., с.11